

Inkontinenční pomůcky

MUDr. František Hruška

Urologická klinika LF UP a FN Olomouc

Inkontinence moči znamená mimo medicínského a psychosociálního problému i ekonomickou zátěž, se kterou se setkávají jak praktičtí, tak i odborní lékaři. Předmětem toho článku by mělo být seznámení s druhem a předepisováním inkontinenčních pomůcek.

Klíčová slova: inkontinence, inkontinenční pomůcky, urinální kondom.

Incontinence aids

In addition to being a medical and psychosocial issue, urinary incontinence presents an economic burden encountered by both general practitioners and specialists. The paper aims to introduce the types of incontinence aids and their prescription.

Key words: incontinence, incontinence aids, urinary condom.

Urol. praxi, 2013; 14(3): 123–125

ÚVOD

Dle poslední definice mezinárodní společnosti pro inkontinenci (ICS) je inkontinence moči definována jako jakýkoliv vůlí neovladatelný únik moči. Při hodnocení je potřeba brát v úvahu typ a závažnost inkontinence na kvalitu života, včetně aspektů sociálních a hygienických.

TYPY INKONTINENCE

Stresová

Při aktivitách zvyšující nitrobřišní tlak jako kašel, kýčání, zvednutí břemene

Urgentní

Náhlé nucení na močení

Paradoxní

Únik moči z přetékání přeplněného močové měchýře

Ostatní typy inkontinence

Extrauretrální, přechodná inkontinence

Na našem trhu jsou inkontinenční pomůcky dostupné v různých variantách provedení. Dle potíží pacienta máme na výběr z kondomových urinálů (obrázek 1), absorpčních vložek (obrázek 2), fixačních, natahovacích a plenkových kalhotek (obrázek 3), vložných plen nebo například z absorpčních podložek pod nemocné. Při předpisu jednotlivých poukazů u pomůcek je vždy rozhodující stupeň inkontinence, a tím i množství uniklé moči, dále potom obvod pasu, pohlaví.

Obrázek 1. Urinální kondom

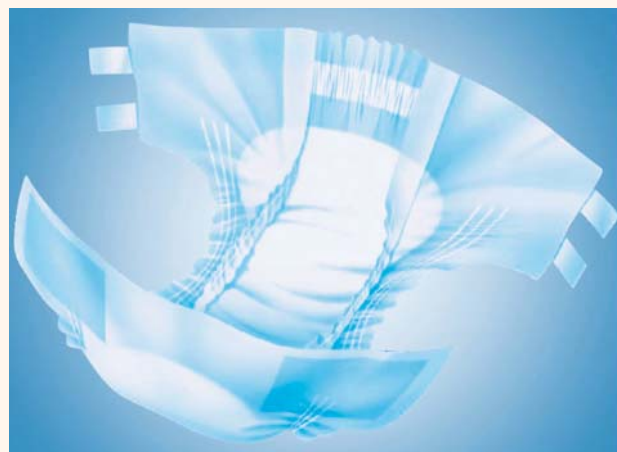
Urinální kondom – je dostupný ve dvou variantách: jednoduchý s integrovanou lepicí vrstvou na vnitřní straně a dvoudílný, kde se proužek samostatně nalepí kolem penisu. Součástí musí být i urinální sběrný sáček, napojený na výpust urinálního kondomu.

Obrázek 2. Absorpční vložka pro muže

Absorpční vložka pro muže skupiny SKP 1- savost 450 ml.

Obrázek 3. Plenkové kalhotky

Plenkové kalhotky SKP 3 – rozdělení dle obvodu boků, a tím i savosti, která je až do 2360 ml.

PŘEDPIS INKONTINENČNÍCH POMŮCEK SE ŘÍDÍ DLE NOVÉHO VĚSTNÍKU U VZP OD 1. 2. 2013

I. stupeň – SKP = 1, používání pomůcek je nepravdělné

II. stupeň – SKP = 2, používání pomůcek je nutné denně

III. stupeň – SKP = 3, používání pomůcek je trvalou nutností; jsou zde zahrnuty ostatní typy inkontinence v pokročilém stadiu, především u ležících pacientů

Typy pomůcek dle stupňů inkontinence

Stupeň inkontinence	Ztráty moči v průběhu 4 hodin	Kdy dochází k úniku moči?	Jaké jsou úhrady?
I.	50–100 ml (včetně)	Především stresová inkontinence Při kašli, smíchu, kýchnutí či zvedání předmětů	Vložky absorpční inkontinenční – dámské (se savostí nad 120 ml), pánské a kapsy absorpční: hrazeno max. 150 ks měsíčně – nejvýše do 450 Kč
II.	100–200 ml (včetně)	Ostatní typy inkontinence, zejména u mobilních pacientů; při změně polohy, při běhu, chůzi, chůzi po schodech, při fyzické námaze	Pleny absorpční dámské i pánské (vložené pleny), hrazeno max. 150 ks měsíčně – nejvýše do 900,- Kč Kalhotky fixační (hrazeno pouze v případě, že pacient používá pleny absorpční) hrazeno max. 24 ks ročně – nejvýše do 190,- Kč Kondomy urinální – SKP = 4, hrazeno max. 30 ks/měsíc, do celkové výše 700 Kč; sáčky sběrné urinální denní, noční SKP= 4, hrazeno maximálně 10 ks/měsíc do celkové výše 500,- Kč
III.	nad 200 ml	U ležících pacientů spojené také s inkontinencí stolice; moč, příp. stolice uniká trvale, bez možnosti jakkoli kontrolovat tento stav; používání pomůcek je trvalou nutností	Podložky absorpční s absorpční plochou od 40 cm do 60 cm × 90 cm SKP3, hrazeno maximálně 30 ks/měsíc, úhrada do výše 75 % konečné ceny ekonomicky nejméně náročné varianty; hrazeno mimo rámec úhradového limitu pro těžkou inkontinenci 1 700 Kč/měsíc Kalhotky absorpční (kalhotky plenkové), hrazeno max. 150 ks/měsíc, do celkové výše 1 700 Kč Kondomy urinální SKP – 4, hrazeno max. 30 ks/měsíc, do celkové výše 700 Kč Sáčky sběrné, urinální denní, noční SKP – 4, hrazeno max. 10 ks/měsíc, do celkové výše 500 Kč

Od 1. 2. 2013 pojišťovny proplácí absorpční podložky. Problém může nastat při předepisování jednotlivých inkontinenčních pomůcek vzhledem k ekonomickému omezení. Lékař by měl vždy dbát na kvalitu pacientova života a poskytnout mu co nejpřesnější kompenzační pomůcky, i s ohledem na finanční limitaci.

OBEČNÉ INFORMACE

Dle poslední aktualizace VZP (zdravotnické prostředky skupiny 02) může inkontinenční pomůcky předepisovat urolog, praktický lékař, geriatr, neurolog a gynekolog.

Nároky na tyto pomůcky vznikají od 3 let při prokázané inkontinenci.

Inkontinenční pomůcky mohou být předepisovány na jeden poukaz maximálně na 3 měsíce.

Odborný lékař, v jehož péči je inkontinentní pojištěnec, je povinen písemně informovat praktického lékaře pojištěnce o vyšetření a předepsání pomůcky. Pojištěncům v ústavní péči (hospitalizace) a v odborných léčebnách pojišťovna tyto pomůcky nehradí.

PRAKTICKÁ DOPORUČENÍ

U každého pacienta je nutné postupovat individuálně a poskytnout mu nejlepší příležitost, aby strávil při tomto onemocnění plnohodnotný život. Jednotlivé pomůcky je možné mezi sebou kombinovat, čímž může být snazší dodržet stanovený limit daný pojišťovnami. Zároveň také poskytneme pacientovi možnost zvolit si, co je pro něho nejpohodlnější.

Při nedostatku pomůcek je vždy možné požádat revizního lékaře dané pojišťovny o zvýšenou úhradu.

Literatura

1. Abrams P, Cardozo L, Fall M, et al. Standardisation Sub-committee of the International Continence Society. *Neurourol Urodyn.* 2002; 21(2): 167–78.
2. Číselník VZP – ZP, Metodika, verze 901, strana 8–9, 1. 2. 2013.
3. Kawaciuk IH. 2009, Urologie, Galén spol. s.r.o.

Autor prohlašuje, že zpracování článku nebylo podpořeno farmaceutickou firmou.

Článek přijat redakcí: 18. 2. 2013

Článek přijat k publikaci: 6. 3. 2013

MUDr. František Hruška

Urologická klinika LF UP a FN
I. P. Pavlova 6, 775 20 Olomouc
hruskaf@seznam.cz

